

КАФЕДРА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ З ПОГЛЯДУ ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ

Доп. – викл. Початко Т.В.

Понад 5 років європейська спільнота живе під знаком Болонського процесу. Його суть полягає у формуванні на перспективу загальноєвропейської системи вищої освіти, названої зоною європейської вищої освіти. Об'єднання Європи розповсюджується все далі на Схід. І це зумовлює формування загального освітнього та наукового простору, розробкою спільних критеріїв та стандартів. Тому реформа в мовній освіті в Україні відбувається з урахуванням основних досягнень європейських країн у цій галузі. Ідеї мовної політики Ради Європи знаходять реалізацію і у Сумському державному університеті, бо основним орієнтиром мовної політики була і залишається якість володіння студентами іноземними мовами.

Викладачі кафедри іноземних мов здійснюють підготовку фахівців з різних спеціальностей. Для більш ефективного викладання та оцінювання іноземних мов використовують створені комітетом сучасних мов Ради Європи Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти (ЗЄР), які визначають спільні напрямки у розробці навчальних планів, типових програм, іспитів, посібників. В одному з основних принципів ЗЄР говориться про те, що “лише шляхом кращого володіння сучасними європейськими мовами можна полегшити спілкування та взаємодію між європейцями з різними рідними мовами заради підтримки європейської мобільності, взаєморозуміння та співпраці, та подолати упередження та дискримінацію”. [Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання/ Науковий редактор українського видання, доктор педагогічних наук, професор С.Ю. Ніколаєва, -- К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.]

Укладачі програм нашої кафедри також враховують ЗЄР з мовної освіти щодо рівня володіння мовою, процедур складання програм та контролю результатів навчання, опробовують програму з англійської мови для професійного спілкування ([English for Specific Purposes (ESP). National Curriculum for Universities. Колектив авторів: Г.Є. Бакаєва, О.А. Борисенко, І.І. Зуснок, В.О. Іваніщева, Л.Й. Клименко, Т.І. Козимирська, С.І. Кострицька, Т.І. Скрипник, Н.Ю. Тодорова, А.О. Ходцева. – К.: Ленвіт, 2005 – 119 с.]).

Ця програма є загальною за характером, тому її можна використовувати для підготовки фахівців різних спеціальностей та спеціалізацій. Програма дозволяє розробляти навчальні модулі у відповідності до вимог кредитно-модульної системи. Цінним є те, що принципи, цілі, завдання, зміст навчання і методика підготовки спеціалістів відповідають сучасним досягненням лінгвістики, педагогіки, психології, психолінгвістики та методики викладання іноземних мов. Розробка нової програми викладання англійської мови для професійного спілкування (далі програма АМПС) відповідає радикальним змінам вищої освіти України.

На основі принципів інтернаціоналізму, плюрилінгвізму, демократії, рівноправності та новизни програма АМПС:

- Встановлює національні параметри викладання та вивчення, що відповідають - міжнародно-визнаним стандартам, описаним у ЗЄР з мовної освіти;
- Є багатовимірною і модульною за своєю структурою та організацією;
- Сприяє мобільності студентів та їх конкурентноздатності на ринку праці;
- Заохочує до навчання впродовж усього життя та до самостійності у вивченні мов;
- Посилює привабливість та конкурентноздатність вищої освіти в Україні шляхом надання прозорості та гнучкої системи викладання/вивчення мов.

Програма АМПС як педагогічний та організаційний інструмент, зорієнтована як на студента, так і на процес навчання і базується на сучасних дидактичних принципах викладання і вивчення мов у ВНЗ:

- сприяючи усвідомленню мовних міжкультурних особливостей та розвитку, навчальної компетенції;
- зосереджуючи увагу на розумінні, соціокультурному змісті, текстовому характері комунікації та методах викладання і вивчення, які активізують інтерес студентів.

Програма охоплює найкращі риси міжнародної та національної теорії і практики викладання та вивчення мов. Вона має забезпечити прозорість і гнучкість, варіативність та інтеграцію у двох аспектах: вивченні мови та змісті навчання.

Програма АМПС зміщує акцент зі знання мови як набору окремих елементів на поняття про мову як інтегровану систему умінь і знань. Така точка зору відображає зміну в педагогічній філософії. Вивчення мови розглядається як набуття знань та інтегрованих мовленнєвих умінь у їх взаємодії, як цього вимагають життєві ситуації (ЗЄР, 2001 р.).

Програма АМПС реалізується шляхом досягнення таких цілей:

Практична: формувати у студентів загальні та професійно орієнтовані комунікативні мовленнєві компетенції (лінгвістичну, соціолінгвістичну і прагматичну) для забезпечення їхнього ефективного спілкування в академічному та професійному середовищі.

Освітня: формувати у студентів загальні компетенції (декларативні знання, вміння й навички, компетенцію існування та вміння вчитися); сприяти розвитку здібностей до самооцінки та здатності до самостійного навчання, що дозволить студентам продовжувати навчання в академічному і професійному середовищі як під час навчання у ВНЗ, так і після отримання диплома про вищу освіту.

Пізнавальна: залучати студентів до таких академічних видів діяльності, які активізують і далі розвивають увесь спектр їхніх пізнавальних здібностей.

Розвиваюча: допомагати студентам у формуванні загальних компетенцій з метою розвитку їх особистої мотивації (цінностей, ідеалів); зміцнювати впевненість студентів як користувачів мови, а також їх позитивне ставлення до вивчення мови.

Соціальна: сприяти становленню критичного самоусвідомлення та вмінь спілкуватися і робити вагомий внесок у міжнародне середовище, що постійно змінюється.

Соціокультурна: досягати широкого розуміння важливих і різнопланових міжнародних соціокультурних проблем, для того щоб діяти належним чином у культурному розмаїтті професійних та академічних ситуацій.

РОЗВИТОК МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ

Доп. – викл. Золотова С.Г.

- ХХІ століття поставило перед світовою педагогічною спільнотою, а особливо перед викладачами іноземної мови нове завдання – сприяти розвитку та формуванню нової гуманної особистості з високим рівнем соціокультурної компетенції, особистості, зданої вирішувати гострі проблеми сучасного цивілізованого суспільства
- Вивчення іноземної мови поєднане з пізнанням культури народу, цивілізації, духу нації тієї країни, мова якої вивчається. Лінгвісти роками шукали відповідь на запитання – які фактори культури впливали на процес вивчення мови і яка роль у цьому процесі належить коефіцієнту емоційного розвитку (EQ) (Х. Келлер – Фінляндія, Х. Тункай – терція, Ш. Торн – Англія, М. Мілнер – Японія, С. Ліів - Естонія)